

PROTOCOL DE MOSTREIG DE RESIDUS

Som platja!

Un projecte de:

submen
construint un futur marí sostenible

Amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

Índex

1. Introducció	3
2. Realització del mostreig de residus	3
2.1. Consideracions prèvies al mostreig de residus.....	3
2.1.1. Quin tram de la platja s’ha de mostrejar?	3
2.1.2. Contacte amb l’Ajuntament	5
2.1.3. Material necessari pel mostreig de residus	6
2.2. Execució del mostreig de residus.....	6

1. Introducció

El present protocol especifica com s'haurà de dur a terme un mostreig dels residus presents a la platja. Com sabeu, aquesta activitat és fonamental per tal de poder conèixer la tipologia de residus que hi arriben i, així, poder plantejar idees que ajudin a reduir-los. Així, el mostreig periòdic d'aquests residus és una eina molt important de seguiment i avaluació, permetent-nos recopilar dades al llarg del projecte i compartir-les amb l'Ajuntament per tal de millorar l'estat de la platja.

2. Realització del mostreig de residus

Un mostreig de residus bàsicament consisteix en:

- 1) Retirar els residus sòlids d'origen humà que s'acumulin a la sorra de la platja.
- 2) Anotar informació sobre les deixalles recollides (tipologia i quantitat) en el formulari corresponent, a mesura que es van recollint de la platja.
- 3) Gestionar correctament els residus recollits.

2.1. Consideracions prèvies al mostreig de residus

Abans de centrar-nos pròpiament en l'execució del mostreig, s'han de tenir en compte algunes consideracions prèvies.

2.1.1. Quin tram de la platja s'ha de mostrejar?

El mostreig dels residus presents a la platja es farà sempre en la mateixa secció, sent definida per una **parcel·la** que idealment serà de **100 metres de llarg per tot l'ample de platja** (fig. 1). En el cas que en un mateix centre educatiu participin en el projecte diversos grups-classe, cadascun d'ells tindrà assignada una parcel·la concreta, que serà la que hauran de mostrejar periòdicament. Si la platja apadrinada pel centre educatiu no fos suficientment llarga com per poder definir una parcel·la de 100 metres de llarg per cada grup-classe, les parcel·les seran d'una longitud menor.

Fig. 1: exemple de parcel·la a la platja. Foto: SUBMON.

És important que les parcel·les es puguin identificar visualment, pel que es recomana poder utilitzar elements que ajudin a fer-ho com ara pals o piquetes (fig. 2). Per poder localitzar les parcel·les en els mostrejos posteriors és important poder marcar les seves coordenades amb un GPS.

Fig.2: instal·lació d'una piqueta per delimitar una parcel·la de mostreig. Foto: SUBMON.

Identificar els punts d'inici i fi de les parcel·les de mostreig amb un GPS és una tasca molt important i senzilla, podent dur-se a terme utilitzant un telèfon mòbil. Aquests són alguns exemples d'aplicacions gratuïtes que es poden utilitzar per fer-ho:

Aplicacions per a "Android" que es poden descarregar des de "Google Play":

- GPS Waypoints.
- Waypoint Free.

Aplicacions per a "iOS" que es poden descarregar des de "App Store":

- GPS receiver HD.
- Logger Tools.

Per últim, si en acabar de fer el mostreig de residus a la parcel·la (o parcel·les) corresponents encara es disposés de temps i es volguessin retirar més residus ubicats en trams de platja que hagin quedat fora d'aquestes, és important tenir en compte que les dades d'aquests residus no s'hauran d'incloure en el formulari de residus mostrejats. Les dades sobre residus que es recopilen en els formularis són només aquelles corresponents a les parcel·les mostrejades.

2.1.2. Contacte amb l'Ajuntament

El contacte amb l'Ajuntament previ i posterior a l'activitat a la platja és fonamental. Prèviament a l'activitat s'ha de contactar amb l'Ajuntament per tal de definir el dia en el que es durà a terme, amb un marge de temps suficient perquè es pugui tramitar l'autorització necessària per poder fer-la (entre 15 dies i 1 mes de marge). Aquest contacte previ a l'activitat també servirà per acordar com es farà la gestió dels residus que es retirin de la platja, sobretot en el cas de ser necessària la col·laboració de l'Ajuntament (si es requerís la intervenció de la brigada municipal, si no hi haguessin contenidors de les diferents fraccions de residus a prop de la platja, etc.).

Pel que fa al contacte posterior a l'activitat, simplement recordar que una part importantíssima de l'apadrinament de la platja consisteix en compartir els resultats obtinguts en els mostrejos a la platja amb l'Ajuntament, ja que d'aquesta manera estarem col·laborant en la seva gestió.

2.1.3. Material necessari pel mostreig de residus

El material necessari per fer el mostreig de residus a la platja de forma òptima és el següent:

- Guants.
- Bosses, per recollir els residus de la platja i separar-los en fraccions segons on s'hagin de llençar posteriorment (rebuig, contenidor groc, contenidor blau, contenidor verd).
- Formularis per anotar-hi els residus que es van recollint.
- Llapis/bolígraf.
- Carpeta o superfície dura per poder recolzar el formulari i anar-lo omplint a la platja.
- GPS (o telèfon mòbil per poder trobar les coordenades de la parcel·la de mostreig).
- Piquetes o elements per senyalitzar els límits de la/les parcel·la/es.
- Calculadora (o telèfon mòbil per poder sumar els totals obtinguts de cada tipus de residu).

També és important tenir en compte que és recomanable portar roba i calçat còmode per fer l'activitat a la platja, així com protecció solar si fos necessària.

2.2. Execució del mostreig de residus

A continuació es detalla l'execució d'un mostreig de residus, pas a pas:

1. **Identificar i delimitar la parcel·la de platja a mostrejar.** En aquest cas, les parcel·les ja s'hauran definit en la primera de les activitats a la platja, pel que s'hauran de localitzar mitjançant les coordenades GPS anteriorment preses. En el cas de fer aquesta activitat al marge de les activitats del projecte o en una nova ubicació, com ja s'ha comentat és molt important marcar les coordenades de la parcel·la de mostreig per tal de poder localitzar-la en mostrejors posteriors.
2. **Formar grups de quatre o cinc persones** (en funció del nombre de participants). En aquests "equips de mostreig" hi haurà diferents tasques:

- a. Dues (o tres) persones s'encarreguen de recollir residus.
- b. Una persona s'encarrega d'omplir el formulari de residus recollits.
- c. Una persona s'encarrega de subjectar les bosses on es dipositaran aquests residus.

Las tasques de cada membre del grup poden anar canviant al llarg del mostreig.

3. **Repartir el material necessari per realitzar el mostreig** entre les persones participants.

S'ha de repartir:

- Guants: per a totes les persones participants. Cadascú disposarà dels seus guants reutilitzables.
- Bosses: a ser possible, repartint-ne més d'una per grup, per poder anar separant les deixalles per fraccions a mesura que es van recollint i, així, agilitzar la feina posterior de separar els residus. Seria molt útil que cada grup tingués 3 bosses:
 - Una pel plàstic/envasos (que és una fracció de residus que acostuma a ser important).
 - Una pel rebuig (és a dir, la fracció no reciclable).
 - Una per la resta de fraccions (vidre, paper o d'altres residus que s'hagin de gestionar de forma específica), ja que normalment no són tan abundants a la platja.
- Formulari de residus recollits: un per "equip de mostreig".
- Carpeta o superfície dura per poder recolzar el formulari: una per "equip de mostreig".
- Bolígraf/llapis per poder omplir el formulari: un per "equip de mostreig".

4. **Dividir la parcel·la en "sub-parcel·les"** paral·leles a l'aigua que ocupin tot l'ample de la platja (fig. 3). Cada "equip de mostreig" s'encarregarà de mostrejar-ne una.

Fig. 3: esquema del que seria la divisió d ela parcel·la en sub-parcel·les. Foto: Modificat de Google Earth.

5. **Distribuir els diferents “equips de mostreig”** en les diferents subdivisions de la parcel·la, un a cadascuna (fig. 4).

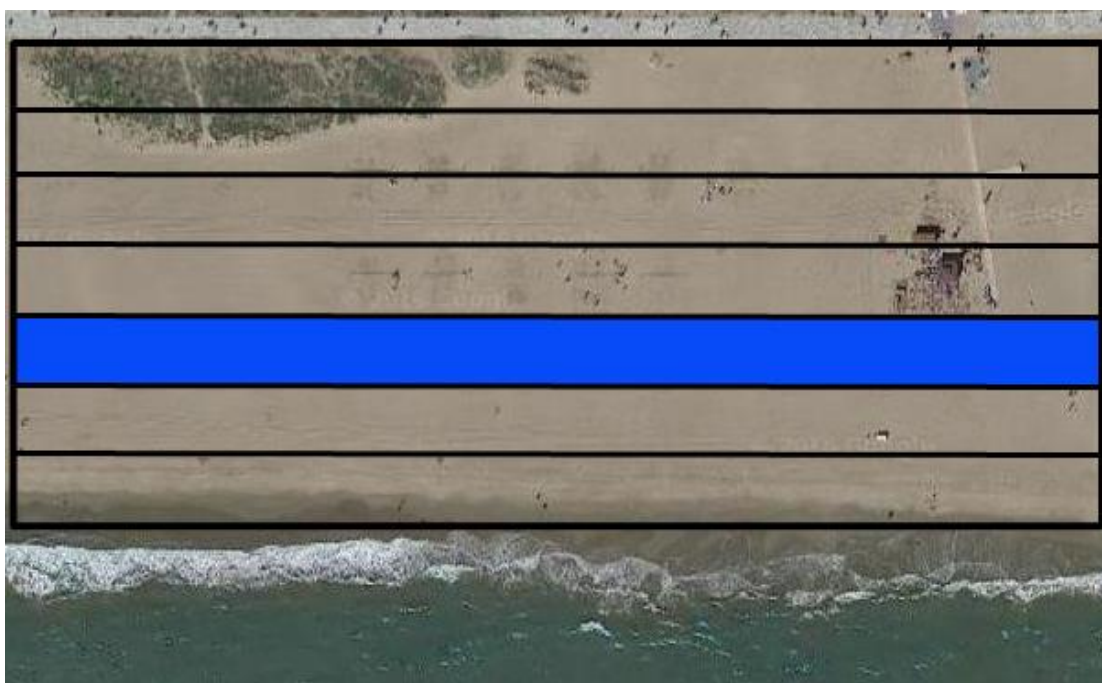

Fig. 4: en blau, franja que hauria de mostrejar cadascun dels “equips”. Foto: Modificat de Google Earth.

6. **Realitzar el mostreig dels residus** presents en la parcel·la (fig. 5). És molt important que s'anotin en el formulari tots els residus que es trobin i, per fer-ho, s'hauran d'anotar just abans d'introduir-los dins les bosses. El mètode per anotar els residus consisteix en marcar una ratlleta per cada residu que es reculli. Posteriorment, en finalitzar el mostreig, es sumaran les unitats recollides de cada tipus de residu i s'anotarà el número total al requadre de la dreta de cada fila.

El ritme que s'ha de seguir al dur a terme el mostreig és lent, ja que sinó ens deixarem de recollir els elements de mida petita, que tendeixen a ser els que més s'acumulen a les platges.

Fig. 5: comptatge de residus recollits per tal de ser anotats al formulari. Foto: SUBMON.

7. En el cas de **trobar objectes perillosos o de grans dimensions** durant el mostreig s'haurà d'avisar a l'Ajuntament, per tal que es puguin encarregar de retirar-los.

MOLT IMPORTANT!

En el cas de trobar residus que puguin ser potencialment perillosos (ferros, material sanitari, etc.), aviseu a la persona responsable de l'activitat per tal que s'encarregui ella de manipular-los.

8. **Separar les deixalles recollides per les fraccions corresponents i dipositar-les als contenidors corresponents.** Revisar que tothom hagi fet correctament la separació en fraccions i separar els residus que s'hagin pogut dipositar a la bossa que no era específica d'una sola fracció de residus. Un cop fet, llençar-los als contenidors corresponents.

9. **Recollir tot el material utilitzat pel mostreig** i els elements emprats per delimitar la parcel·la.